

Előfizetési díjak:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 6 korona.

Magánhirdetések díja:

Négyszer hasábozott garmond sorért 10 fillér.

Hivatalos hirdetések díja:

Egyszeri közlésért, tekintet nélkül a szöveg nagyságára, nyugtábólélyeggel és támlappal együtt 6 korona.

Nyiltér soronként 60 fillér.

Többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújtnak.

Szilágy-Somlyó

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz ezimezendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre.

Felhívjuk régi előfizetőinket, — felhívjuk Szilágyvármegye közügyei iránt érdeklődő, különösen Szilágy-Somlyó város és vidéke közönségét, hogy lapunkra, mely az 1902. évvel huszadik évfolyamába lép, előfizetni s lapunkat ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek.

Ez alkalommal is kérjük az előfizetési díjhátralékok kiegyenlítését, hogy kötelezettségeinknek mi is eleget tehesünk.

Az előfizetési díj marad a régi: egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, mely legcélszerűbben a mellékelt utalványlap felhasználásával küldhető be.

A „Szilágy-Somlyó” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Karácsony.

Meghatva, magába szállva, imádkozva áll ismét a világ a betlehemi jászól körül, melyből a világ teremtmése óta a legnagyobb dicsőség sugárzott az emberiségre. Egy zord és nyomoruságos tél kellő közepében fokozott érzéssel gondol rád az ember, oh Krisztus, szegények gyámola, boldogtalanok vigasza, kétségbeesettek utolsó menedéke!

Karácsony ünnepén, amely ismét eljött, hogy az élet jármában való küzködéssel eltöltött esztendő végén ihletve higgye az ember a búbajos, szent regét, hogy nemcsak e földi létért jött a világra, hanem a tulvilágiért, a siron tuliért is — karácsony ünnepén szeres-sük egymást! Igyekezünk jók lenni,

Valljuk a hitet az Isten fiáról, aki azért jött és szenvedett, hogy szeretetre tanítsa az emberiséget.

Egész esztendőn keresztül hiányát érezzük a szeretetnek, — pedig van szívünk, van lelkünk, — de az élet küzdelmeiben sivárokká lesznek a lelkek és kéreg nő a szívek körül. Most karácsony meleg ünnepén, olvadjon a lélek, puhuljon a kéreg és szeressünk úgy, a hogyan Ő tanította: felebaráti szeretettel.

S segítsünk a szegényeken. Tegyük széppé és kiemelkedővé a szenvedők karácsonyi ünnepét is, hogy ne legyen ezeken a határokon elhagyott és árva, aki panaszkodik az ő lelkében, hogy Krisztus megfedkezett róla.

Szeretnénk magasztos dicsőítő dalt zengeni karácsony ünnepéről, de az író szárnyaló lelkére ólomsúlyként nehezedik a tömeg komor insége, mely lépten-nyomon szemünkbe tűnik. S mert a soha el nem muló felebaráti szeretetnek soha el nem muló ünnepe a karácsony, jó szívek, hozzátok fordulunk és jótékony-ságra serkentünk. Nem vonunk párhuzamot az idei és a tavalyi tél nyomoru-sága között, de mert ez az idei az ujság ingerével hat, azt hisszük, hogy soha még nem volt nagyobb szükség a jótékony-sági társadalmi munkára, mint az idén.

Mily szomorú, hogy a keresztyén vallásnak ragyogó ünnepén bányász-lámpát kell a kezünkbe venni, hogy bevilágítsunk a nyomor borzasztó oduiba. Megszületett! Megszületett! Harsogja millió ajk a diszbe borult templomokban — és mégis inkább szolgáljátok őt, oh hívők, ha segítezitek a szűkölködőket, ha felebarátaitokat igyekeztek úgy sze-retni, ahogyan önmagatokat.

Ebben áll mostan a hitbéli és em-

beri köteleességek teljesítése s aki minél inkább tett eleget az emberszeretet törvényének, annál boldogabb karácsonyi ünnepet fog ülni. Mert önmagát dicséri a jótett s a boldogságot nem a külső-ségekben látja, hanem csak szívében találja meg az ember.

Karácsonytól karácsonyig egy min-dig eseményekkel teljes év mulik el, az élet változatossága számtalan kisebb-nagyobb mozzanatot vet fel, melyek míg egyrészt tapasztalatokkal gazdagi-tanak, másrészt a sirhoz visznek köze-lebb. A küzdelmes vándorutban a sirig karácsony ünnepe pihenő stáció, a ma-gába szállás és lelki megtisztulás gyö-nyörű alkama és a milliók, akik a keresztyén vallásban születtek, ugyan-azzal az áhitattal éreznek karácsony napján, mint apáik, akik pedig általa-nosságban hívőbbek voltak és jámborab-bak. Mint a nap, oly örökön, oly di-csően, nem csökkenő varázsszal száll fel a keresztyénység égboltozatán Krisz-tus születésének emlékünnepe.

Jőjj hát karácsony s ragyogd be újra ezt a szomorú világot!

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye törvényhatósági bizott-sága december 20-án tartotta meg Zilahon hadadi báró Wesselényi Miklós főispán el-nöklete alatt tisztújító rendes közgyűlését.

Már a közgyűlést megelőző napon szo-katlan nagy számban gyűltek be a bizottsági tagok s az egész nap folyamán kisebb-na-gyobb csoportokban folyt a választás meg-beszélése. Este már formális nagyobb érte-kezetekké tömörültek. Egy része a városi vigadó emeletén Fodor Elek elnöklete alatt tartott értekezleten a régi tisztviselők meg-tartása mellett foglalt állást s a főispán el-

nöklete alatt tartott előértekezlet és a Szi-lágy-Somlyón tartott értekezlet megállapodá-sait tette magáévá. Másik értekezletben meg a román bizottsági tagok határozták el, hogy Felekán Oktáv várm. másod aljegyzőt Kiss László helyére szilágy-esehi járási főszolga-bíróvá megválasztják s ennek keresztül vite-lére egyesültek a Bay Ferencz zilahi szolga-bíró pártjával, kit vizontszolgálat fejében Bölöni Bálint tasnádi főszolgabíró helyére se-gítenek.

A többi tisztviselői állásokra a régi ál-lomásbeliekkel szemben jelöltekről egyáltalán komoly szó sem volt.

A közgyűlést pontban kilenc órakor nyi-totta meg a főispán s dr. Kaizler György alispán az összes tisztikar nevében emelke-dett hangulatu szép beszédben köszönve meg a vármegye bizalmát, a tisztí állások betöl-tésére hívta fel a közgyűlést.

Mint előre látható volt, az összes köz-ponti és járási tisztikar egyhangu közfelkiál-tással újból megválasztatott. Csak a szilágy-esehi és tasndi főszolgabírói állomások felett történt szavazás. A szavazás eredménye az lett, hogy Felekán Oktáv a szavazásnál kisebb-ségben maradt s Kiss László a régi főszolga-bíró újból megválasztatott, — a tasnádi fő-szolgabírói állásra azonban Bölöni Bálinttal szemben Bay Ferencz szolgabíró lett meg-választva.

A Bay Ferencz főszolgabíróvá lett meg-választásával megüresedett szolgabírói ál-lásra Sántha György végzett jogász választa-tott meg.

A tisztviselők választása után a köz-igazgatási bizottság, központi, állandó választ-mány és más bizottságok alakítottak meg.

A közgyűlés délután két órakor már teljes befejezést nyert.

A vármegyei tisztikar és vármegyei bi-zottságok teljes névsorát lapunk jövő évi első számában közöljük.

A „Szilágy-Somlyó” Tárczája.

A hol nem szeretnek.

A nagy ünnepestén együtt ült az egész Rátosy család. Az öreg Rátosy Kálmán val-lásos katolikus volt és megkövetelte a familia tagjaitól, hogy buzgón és áhitattal üljék meg karácsony ünnepét. És a soktagu familia szívesen hajolt meg a gazdag öreg ur akarata előtt, a hat fiu és három leány, akiket a hivatás meg a férjhezmenés szerte szórt szé-les e hazában, elmulaszhatatlan kötelességük-nek tartották, hogy legalább karácsony ün-nepén apjukkal legyenek, aki a felesége ha-lála, tehát vagy tíz esztendő óta egyedül uralkodott az ősi Rátosy házbán.

A csillár, remekműve a rokokó édeskés műiparának, négy erős fényű lámpájával fé-nyes világot terjesztett szét az ősi, de ép és érdekes butorzatú nagy teremben. Huszon-négyen ültek a hatalmas asztal körül, erőtel-jes arcu férfiak, édes fiatal asszonyok s jól nevelt, csendes gyermekek. Künn sikongott a dermesztő hóvihár, fehér és jeges volt a vi-lág, igazi karácsonyi idő. De benn a szobában kellemes meleget terjesztett a hatalmas kan-dalló. Egy ifju pár melengette magát a kan-dalló mellett. Ezek most érkeztek meg, az ország másik határszéléről, négy napig utaz-tak, csak hogy a karácsonyestét a szülői ház-ban tölthessék.

Rátosy Kálmán, a fehér patricius — ahogyan a környéken nevezték — az asztal-

főn ült. Hosszu hófehér szakállá eltakarta a mellét, egyik keze az asztalon nyugodott, a másikkal szakállát simogatta csendesen. Még alig beszéltek valamit a testvérek, inkább csak sutogva váltottak néhány szót a család fő előtt, nem akarták megkezdeni a társalgást. S megszólalt az öreg:

— Hát együtt lennénk mindnyájan.

— Csak az Irma hiányzik, válaszolt egy női hang. A legfiatalabb leány, a másfél éves menyecske szólott. Bájos szöke teremtsé volt, áldott jó szívvvel, hirtelen természettel. A kis menyecske megrettent, nagy meggondolatlan-sággal kiejtett szavai fellett s félénken bujt el az idősebbik fivére mellé. Az feddőleg sugta neki:

— Piroska, miért nem, vagy okos?

— A harag villáma cikázott az öreg Rátosy szemében. Haragosan ütött az asztalra.

— Senki sem hiányzik, én mondom. Ugye, Kálmán fiam; senki sem hiányzik?

Kálmán volt a ház legidősebb fia. Hatal-mas, komor arcu férfi. Mikor atyja kérdést intézett hozzá, megrezzent és lehajtott fejjel, halkan monda:

— Senki.

— Hát akkor fogjunk a vacsorához, gyermekeim.

Az ajtó kinyílt s két inas hordta nagy sietséggel az izletes ételeket és tüzes italokat. De a hangulat nem volt kedélyes, sem ünne-pies. Piroska szavai mély nyomot hagytak a testvérek lelkében.

Írmára gondoltak, elveszettek, elűzött-nek hitt nővérükre, aki most valahol a nagy világ forgatagába vetette magát, mert nem akart atyjának engedelmeskedni. Irma volt a legjobb s a legszellemesebb a Rátosy lányok

között, örökölte atyja szenvedélyes természetét s anyja hajlandóságát az álmodozásra. Rátosy mint mindegyik leányánál tette, Irma számára is kiszemelt egy férjet; egy negyven év kö-rül gazdag és előkelő földbirtokost. A leány utálta azt az embert s kijelentette atyja előtt, hogy semmi szin alatt nem lesz nejevé. Vi-haros jelenet játszódott le atyja és leánya között s az öreg, dölőfős nemesnek ezek voltak utolsó szavai:

— Engedetlen gyermeket nem tűrök a házamnál. Eredj! nem vagy leányom.

Másnap Irma eltűnt a házból. Rátosy Kálmánnak mikor a dologról hírt adtak, az öreg urnak arcizma sem rándult meg. Csak azt mondta:

— Velem erről a leányról többet ne beszéljetek.

Szentírás volt a családban Rátosy Kál-mán szava. Senki nem merte előtte Irmát emlegetni. Félév múlva híre jött, hogy Irma színésznővé lett, családi nevét egy másikkal cserélte fel és már is vannak sikerei a szin-padon. Erre a hirre aztán az egész család lemondott Irmáról. Színésznő a Rátosy csa-ládban, mely Róbert Károlyig viszi fel őseit, s melynek egyik tagja testörkapitány volt a Mária Terézia udvarában, — még gondolat-nak is kellemetlen. Az egész család vakon követte büszke, nemes atyjuknak tanát a gazdag házasságról és a születési előjogról. Irmát, aki oly súlyosan szegte meg a családi tradíciókat, kitörölték szívéből. Még a leá-nyok is.

Kinos hangulatban kezdődött az ünnepi vacsora. Senki sem mondta, de mindegyiknek lelkében feléledt az eltaszított nővér . . .

Vajjon milyen karácsonya lehet annak a sze-rencsétlennek?

Hirtelen kinyílt az ajtó. Az inas jött be zavarodott arccal, izgatottan jelentette:

— Csongor Ibolya kisasszony.

A bejelentett már ott állt az inas háta megett. Magas, éjfélete szemű, halvány arcu hölgy volt. Nagyvilági eleganciával volt öl-tözve, fellépése s tartása már messziről el-árulta, hogy olyan nő, aki megszokta a tö-meg kíváncsi szemeit.

Csongor Ibolya neve nem volt ismeretlen Rátosyék előtt. Ahogyan ismerte azt a nevet minden újságolvasó ember. A főváros egyik elsőrangú színpadán tűnt fel ez az új csillag, a legjelesebb drámai művésznők között emle-gették.

Egy pillantás és valamennyien felismer-ték a jövevényt. Irma volt.

A színésznő gyorsan végig ment a szo-bán, az asztalfőnél állt meg, az öreg nemes előtt.

— Eljöttem karácsonyra, mondta egy-szerűen.

S lehajtotta fejét, állt, mint egy bűnös, aki ítéletét várja. Szép szemei könybe borul-tak s égő, esdeklő pillantást vetett atyjára. A szemével monda, hogy a szülői, a testvéri szeretet, a honvágy hozta haza, a gyötrelmes, égő vágy az otthon után, mely minél inkább benne vagyunk az élet forgatagában, annál tisztábbnak, kedvesebbnek tűnik fel előttünk.

Lángba borult Rátosy Kálmán arca. Re-megve emelte fel a kezét, mintha az ajtó felé akarna mutatni, de a csontos, kegyetlen kéz visszahullott. Éretlen hangon felelte:

— Itt csak mi ülünk ünnepet.

A kitagadott leány szétnézett a testvé-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A gyűlés tárgyai.

- 1) A sz.-somlyói földmives iskola igazgatóságának 292—1901. sz. a. átirata az urrėti erdő faállománya átvétele ügyében.
- 2) A városi tanács 219—1901. sz. a. javaslata a városi erdőőr fizetése felemelése ügyében, a városi szabályrendelet módosítása tárgyában.
- 3) Ugyanannak 201—1901. sz. a. határozata Orosz György és nejének városi taksás telek megosztása jóváhagyása iránti kérelme.
- 4) Ugyanannak 182—1901. sz. a. javaslata a kéményseprési szabályrendelet módosításáról.
- 5) Ugyanannak 132—1901. sz. a. határozata Barna János és Tatai Sándor és neje között létrejött szerződés alapján taksás telek megosztása tárgyában.
- 6) Ugyanannak javaslata a viz-utca kikövezése ügyében.
- 7) Zilah város képviselő testületének 281—1901. sz. a. átirata az új vásárnapok beállítása ügyében.
- 8) A m. kir. központi statisztikai hivatal felhívása, az 1901. évi népszámlálás eredményéről kiadott műre előfizetés iránt.
- 9) Bizottsági jelentés a város több ingatlanai bérbeadására megtartott árverés eredményéről.
- 10) Városi pénztárnok előterjesztése a be nem hajtható városi követelések törlése iránt.
- 11) Polgármester előterjesztése a városi kisdudóvára a költségvetési címekeni tulkiadásoknak a megtakarításokból fedezése iránt.
- 12) Ugyanennek jelentése a magurai erdőségbeni makktermés hasznosítására megtartott árverés eredményéről.
- 13) Bölöni Sándor v. képviselő bejelentése arról, hogy a képviseletnek mint választott tagja kíván maradni.
- 14) Brüll Károly képviselő hasonló bejelentése.
- 15) Borsos János ellenőr kérelme fizetési pótlék engedélyezése iránt.
- 16) Szalavetz Zsigmond végrehajtó kérelme állami illetékek behajtásával befolyt díjak részére leendő engedélyezése iránt.

Korszakos irodalmi vállalat.

Régen várt és régóta óhajtott irodalmi vállalkozásról adunk hirt az olvasónak. A leg-szükségesebből, a mely egy nemzeti vágyat vált valóra.

Ezer éves küzdelmes multjában három hatalmas fegyvere volt a magyarnak. Acél mind a három: az eke, a kard, a toll. Az egyik adta az életet, a másik a dicsőséget, a harmadik a halhatatlanságot. Az eke akárhányszor pihent, s nyomor jött az országra; a kardot akárhányszor kicsavarták a kéz-ből, vagy rozsdásodott a tokjában, s akkor hervadt a dicsőség babérága. A toll nem pihent soha. Az eke mellett sem, a harcok zajában sem. S ebből a folytonos munkából megépült a magyar szellem monumentuma.

rek nagy társaságában. Azok mereven ültek ott, mint a szobrok. A nővér tekintetét elkerülték. Jégkéreg ülte meg a szíveket. Egyedül Piroska könyezett, de ő is elfordította a fejét.

Irma letérdelt.

— Atyám, mindig azt hittem, hogy nem vétettem ellened, mindig azt hittem, hogy nekem volt igazam, de most megtörik. Bocssás meg. Elhagytam a szülői házat, de nem hoztam szegényt a család nevére, becsületem makulátlan, mint mikor elmentem innen. Színész nő lettem, a siker és dicsőség az én pártomra állott, a nagy városban, ahol annyian vannak a nem közönséges emberek, ezek lelkesednek művészetemért. De mit nekem a dicsőség, mit nekem a jólét, boldogtalanná tesz a vágy a szülői ház után és teutánad, aki egykor olyan jó voltál hozzám! Hogy eljött a karácsony, nem tudtam ellenállni a vágnak, hogy hazajöjjenek egy napra, karácsony estére. Aztán megint visszamegyek. Azt hittem, csak nincs köből a szívetek, azt hittem, nem hal ki a szülői szeretet . . .

Göresös zokogásba fultak az utolsó szavai.

A nagy teremben percekig semmi sem hallatszott, csak szivettépő asszonyi sírás.

Az öreg Rátosy végre megszólalt. Már nyugodt volt, az arca mintha köből volna faragva.

— Nekem csak három leányom van. A negyedik meghalt. Gyermekeim, ismeritek ezt a hölgyet? Azt mondja, hogy az én leányom, a ti véretekéből való vér. Ismeritek?

Irma felpattant. Odarohant legidősebb bátyjához s megragadta a kezét!

— Bátyám! Edes bátyám!

— Csak voltam, kisasszony, szólott ifjabb Rátosy Kálmán hidegen.

Ezer éves multunk legdicsőbb emléke, a mit a nemzeti szellem teremtett a kulturális haladásnak.

Ezer éves irodalmunk minden nagy és örökbeesű költői műve együtt, ez lesz a „Magyar Remekírók“, a magyar irodalom főművei“ címen meginduló vállalkozás tartalma. A hogy a címe is mondja, benne lesz a könyvtárban minden író, a ki magyar, és minden munkája, a mely remek. Teljes gyűjteménye a magyar klasszikus irodalomnak, ötvenöt testes kötetben, közel tizenhatezer lapon: ez lesz a „Magyar Remekírók“ könyvtára, a melynek tervrajzával a kiadó társaság: a Franklin irodalmi intézet most a magyar olvasó közönség elé lép.

A tervezetből, a mely valóban a legnagyobb szabású, legszükségesebb és legkiválóbb irodalmi vállalkozásról szól, kiemeljük a következőket:

A könyvtár minden elhunyt nagy magyar író minden nagy alkotását magában foglalja, s az egész munka valóban a magyar szellem kincsesháza lesz. A legnagyobbak: Petőfi, Arany, Tompa teljes — lehetőleg tökéletes és a legdolgosabb — kiadásban jelennek meg; többi remekíróink megválogatva, mindegyikből mindaz, a mi örökbeesű, a minek olvasása ma is művészi gyönyörűséggel és lelki haszonnal jár, mint a megalkotás idejében.

Szerencsés gondolat volt, hogy a gyűjteményes kiadás csak a valóban maradandót adja együtt az olvasónak. A századokon keresztül megszűrt izlés, a fejlett esztetika összeválogatta minden írtól mindazt, a mi valóban nagy, s mindezt együtt találja a magyar közönség a Magyar Remekírókban.

De többet is talál. Ugyancsak, a kik az összeválogatás munkáját végezték, — első rangú szakemberek és írók, — művészi méltatást és irodalmi becsű életrajzot is irtak a művekhez, s így a munka nemcsak a magyar irodalom remekeinek teljes gyűjteménye lesz, de egyszersmind a magyar irodalom legjobbban megszerkesztett története.

A gyűjtemény teljes lesz és hiánytalan: Balassától Aranyig minden elhunyt magyar író műveit összefoglalja. A kiadó minden magyar remekíró kiadási jogát megszerezte, sőt a legtöbbjének egyedüli kiadási jogát. Így Arany János, Arany László, Vörösmarty Mihály, Tompa Mihály, Garay János, Bajza József, Czuczor Gergely, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Vajda János, csakis ebben a gyűjteményben jelenthetnek meg, s más kiadásnak munkáik kinyomatására joga nincsen.

A Magyar Remekírók kötetait minden egyes író pompás arcképe fogja díszíteni. Egyéb képek nem lesznek a gyűjteményes könyvtárban. Ez is szerencsés elhatározásnak mondható. Egyfelől kiadónak írt illusztráltatnia szinte lehetetlen. Nem a megrendelés, hanem az ihlet szüli a művészi alkotásokat. Évtizedeken, néha századokon keresztül a képzőművészet maga-magától megteremti az irodalom művészi megtestesítését. Egy elhatározás erre azonban nem elegendő, a gyűjteményes kiadás pedig nem alkalmas forma. Olvasásra szánt, apró, kézben tartható könyvekben elvész a művészi illusztráció akkor

Mint a sebzett szarvas, úgy kereste a kitagadott leánytestvéreit tekintetét. Seholy buzdító pillantás, egy bátorító szó.

Rátosy Irma pillanat alatt Csongor Ibo-lyává változott. Leirhatatlan pillantással mérte végig a családot, felemelte a fejét s lassu léptekkel ment ki a szobából.

A küszöbnél visszafordult:

— Szivtelenebbek vagytok, mint ostobák. S eltűnt, most már igazán, örökre.

Odabent a nagy teremben vígan pattogott a tűz, barátságos fényt hintett a csillár, de akik alatta ültek, azok némák voltak és mogorvák.

Lenn az ablak alatt megszólalt a betlehemesek éneke.

Megszületett Krisztus, a szeretet Istene!

De ők odabent a díszes, gazdag házban a szeretet ünnepén a szeretet torát ülték.

Lenn a ház előtt becsapodik egy bérkocsi ajtaja. Az elegáns, szép hölgy, aki be-szállt, sürgőn kiáltja a kocsisnak.

— A vasuti állomáshoz! De gyorsan hajtson! — Visszahanyatlik a kocsi párnáiba. Behunyja szemeit s feltűnik előtte a ragyogó, fényes színház, diadalainak színtere. Ember ember hátán szorong, díszes, illatos tömeg, mely elragadtatással ünnepli az ő nagy művésznőjét. Taps és éljen vihar zug az illatos levegőben s ő boldogan hajlong a virágokkal borított színpadon.

A kocsi nagyot zökken s a hölgy felriad álmodozásából. Sűrű sötét feketeség borítja a megfagyott világot. Irma kitekint az éjszakába s fáradtan sobjajtja.

— Sirbolt!

Erdősi Dezső.

is, ha azt már megteremtette a művészi alkotás . . . Hátha még nincs is meg? . . .

Még két névsort teszünk ide végzetül.

A gyűjteményben együtt van irodalmunk minden kimagasló alakja: Arany János, Arany László, Bajza, Balassa, Berzsenyi, Csiky Gergely, Csokonai, Czuczor, Deák Ferencz, Eötvös, Fazekas, Garay, Gvadányi, Gyöngyössy, Kármán, Katona, Kazinczy, Kemény Zsigmond, Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kossuth, Kölesey, Madách, Mikes, Pázmány, Petőfi, Reviczky Gyula, Széchenyi, Szigligeti, Teleki László, Tompa, Vajda, Vörösmarty, Zrínyi stb. Ez az egyik névsor.

A másik névsor azoké az élő kitünőségeké, a kik a volt költők műveit kibocsátják, bevezetéssel, életrajzzal, méltatással, jegyzetekkel ellátják. Ezek: Alexander Bernát, Badics Ferencz, Bánóczy József, Bayer József, Beöthy Zsolt, Berzeviczy Albert, Endrődi Sándor, Erdélyi Pál, Erdődy Béla, Ferenczy Zoltán, Fraknoi Vilmos, Gyulay Pál, Heinrich Gusztáv, Koroda Pál, Kossuth Ferencz, Kozma Andor, Lévy József Négyessy László, Rákosi Jenő, Riedl Frigyes, Széchy Károly, Széll Kálmán, Váczy János, Vadnay Károly, Voinovich Géza, Zoltvány Irén. Mindegyikük azzal az íróval foglalkozik, a kit már előbb is tüzetes tanulmány tárgyává tett.

Az eleven irodalom így nyújtja az elhunytak halhatatlan műveit a magyar olvasónak. Az olvasó pedig — hisszük — két kézzel kap azok után a méltó és valóban nemzeti szellemi kincsek után, a miket olyan régen áhit.

Az ember élettartama.

Az emberi élet tartama a legkülönbébb befolyásoknak van alávetve. Két körülmény gyakorol leginkább átöröklés és étkezési szokásokat. A gyermekre nézve legjobb, ha atyjuk, mikor született, nem fiatalabb 25, és nem idősebb 40 évesnél és az anya életkora a 35 évet meg nem haladja. Betegségek az átöröklésnél természetesen nagy szerepet játszanak, első sorban a tuberkulózis. Rákbetegségeknel az átöröklés veszélye nem oly nagy, mint a nagyközönség azt gyakran hiszi. A test súlyától is sok függ. Aki fiatal korában nagyon kövér, hosszú életre nem igen számíthat, mert a kövér emberek betegséggel szemben ellentálló képességgel nem igen bírnak. Fontos az edény- és idegrendszer állapota. Akinek finomabb ütere vannak, tovább fog élni, mint akinek ütere vastagfaluak. Tulságos élvezetek ártnak életünknek; sokkal kevesebben betegeszenek meg a munkától, mint tulságos élvezetektől. A hivatás is befolyást gyakorol élettartamunkra.

Az ember élettartama a legutóbbi husz év alatt az összes kulturálmokban növekedett. Ausztria-Magyarországban a halandóság ezer lakónál 32-ről 29-re, Hollandiában 21-ről 18-ra apadt. Ez az öröndetes eredmény természetesen első sorban a közegészségügyi berendezések javulásának köszönhető. Az életbiztosító társaságok adatai alapján kiszámították, hogy aki harmincadik évét betöltötte, nagy valószínűséggel számíthat arra, hogy a hatvanadikat is túléli.

Az élet tartalmára nagy befolyást gyakorol az étkezés módja. Hogy helyesen táplálkozzunk, nemcsak arra kell figyelünk, hogy étvágyunkat kielégítsük, hanem főképpen arra, hogy azokat az anyagokat fogyasszuk, melyekre erőnk és egészségünk fentartása céljából szükségünk van.

Lehetséges, hogy étvágyunk teljes kielégítése mellett erőnt nem adó ételeket élvezünk és viszont éhesek maradunk, noha a táplálék erőnk megtartására elegendőnek bizonyul.

Az éhség és szomjúság egyénenként változó. Az ember általában többet eszik, mint kellene, — a bő lakomának csak csekély része szolgál tényleg táplálkozásra.

Sokkal helyesebb az ételek minőségére, mint bőségére figyelünk. Szükséges volna a leendő gazdasszonyokat ez irányban már az iskolában kitanítani. Pontos kísérletekből tudjuk, hogy felnőtt munkásember napi szükségletét 120 gramm fehérje, 50 gramm zsír és 500 gramm szénhidrát teljesen fedezik.

Mindennapi táplálékunknak tartalmaznia kellene e mennyiségeket s ezért feleségeinket és leányainkat meg kellene tanítanunk élelmi-szerünk tápanyagtartalmára, hogy az ételeket nemcsak izlés, hanem szükség szerint is megtudják válogatni.

E mellett a gyomor kellő kielégítésére és az ételek izletes elkészítésére is figyelemmel kell lennünk, mert a legtáplálóbb étel is kellő fűszerezés nélkül élvezhetetlen. A főszempont mindamellett az élelmiszerek ügyes megválogatása legyen, mert e nélkül könnyen megeshetik, hogy a szervezet a felvett táp-

láléknál többet fogyaszt s így saját erejét, épségét veszélyezteti.

A fizikum épségben tartásán kívül természetesen fontos az élettartamra nézve az is, hogy kedélyünk izgalmaiknak minél kevésbé legyen kitéve, mert csak így érhető el az emberek legfőbb vágya: a magas életkor.

Dr. F.

Külömfélék.

— **Elismerés.** Bölöni Bálintot, tanádi volt főszolgabíró — a közigazgatás terén szerzett érdemei elismerésül — vármegyénk főispánja tiszteletbeli főszolgabíróvá nevezte ki.

— **Dr. Petri Mór** életírását és arcképét hozza az „Ország-Világ“-nak egyik legközelebb megjelent száma abból az alkalomból, hogy a jeles író tolla alól Szilágyvármegye monografiájának első kötete megjelent és napvilágot látott. A Várady Antal dr. költőnk szerkesztésében megjelenő szépirodalmi ujság, a mely előbb már már több mutatót közölt a monografiából, szintén nagy elismeréssel szól Petri Mór könyvéről. Egyetért lapunkkal abban, hogy a Petri könyve nagy nyereség a magyar történelemtudományra nézve. Az életrajz pedig markáns vonásokkal rajzolja meg a Petri Mór sokoldalú tevékenységét.

— **Széchenyi ünnepély.** A szilágy-somlyói polgári olvasókör, mint minden évben, ugy ez évben is megünnepli a „legnagyobb magyar“ emlékét. E végből folyó hó 29-én délután 4 órakor a polgári kör helyiségében emlékünnepet rendez. Az emlékünnepen Barbovszky Róza kisasszony Kölln Gyula tanár által ez alkalomra irt költeményét szavalja, Monay S. Ferencz vallastanár pedig emlékbeszédet tart. Mely ünnepélyre a nagyérdemű közönség ez uton hivatik meg.

— **Jótékonyág.** A szilágy-somlyói jótékony nőegylet folyó hó 22-ik napján szép számú érdeklődő közönség jelenlétében osztotta ki a színházban a szegény gyermekek között az egyleti tagok — különösen az elnöknő özv. Bartha Endrének urnó buzgólkodásával összegyűjtött ruhaneműeket. Ez alkalommal Incze Lajos ref. lelkes által tartott alkalmi beszédet lapunk jövő számában közöljük.

— **G. Diószeghy Mór** „Buborékok“, rajzok és elbeszélések cím alatt most megjelent kötetét mindazokhoz, kiknek előfizetése, vagy előjegyzése beérkezett, Bölöni Sándor könyvnyomdája tegnap küldte szét. A diszkötési példányokat azonban — mivel a diszkötés felett maga a szerző rendelkezett — később fogja maga a szerző szétküldeni. Az érdekes tartalmu és csinos kiállítású könyv még most is kapható és két korona előleges befizetése ellenében lapunk kiadóhivatala által bérmentve küldetik meg.

— **A Polgári műkedvelők** karácsony másodnapján „Felhő Klárit“, Rátkai László 100 arannyal jutalmazott eredeti énekes népszínművét adják elő, következő szepozsztással: özvegy Aba Györgyné Gerecze Mariska, — Aba András, fia, molnármester Konecsny János, — Felhő Klári, Felhő Katica, árvalányok, Abáné fogadott leányai Kattr Erzsike és Tóth Mariska, — Fátoly Ferkó, molnár legény, Abák rokona Szénassy Miklós, — Tenger Ádám, molnár céhmester Katona Sándor, — Bálint fia Miklós Mihály, — Csik Vendel, szabómester Récsy Zsigmond, — Istók, fia Zabóczy Gyula, — Viola Éva Tóth Juliska, — Rokkáné, Tenger gazdasszonya Kozma Böske, — Gergő, keresztfia, molnárinas Báthory Géza, — Szita Pista Récsy István, — Tömjén János, es-peres ifj. Erdődy László, — Bence, minde-nes, Abáknel Mesterházy N. Gyula, — Magda, Erzi, leányok Kovács Róza és Kovács Tilda, — egy legény Vass László, — Gyuri, cigány György Samu. — Az énekeszeket zongorán Merk Erzsike k. a. és a műkedvelő zeneegylet kíséri. — A szüneteket pedig Weinberger Gizella és Rózsika zongorajátéka tölti be. — Az előadás után tánc lesz. Akik nem tudnák, hogy a Polgári műkedvelők előadásai rendszeren zsufolt ház előtt folynak le és az ilyen műkedvelői táncmultságok mennyire közkedveltségnek öröndenek, azoknak ajánljuk figyelmükbe, hogy jegyekről idejében gondoskodjanak. A tiszta jövedelem, mint értesültünk, nagyobb részben a műkedvelő színház szerelvényeinek felújítására fog fordíttatni. Nincs ugyan rajta a szinlapon, — de felülfizetéseket is köszönettel fogadnak.

— **Párbaj.** A szilágyvármegyei tisztujtás nem történhetett meg egy igen sajnálatos incidens nélkül. Ugyanis Lőrinczy György zilahi ügyvéd erős és kíméletlen szavakkal bírálhatta a szilágy-somlyói és krasznai járások részéről tartott értekezlet működését, a mely az ő álláspontjának nem felel meg. Eből szóváltás került közte és Moni Gyula szilágy-somlyói kir. közjegyző között, a mely utóbbi sértve érezvén magát, Lőrinczyt

provokáltatta. A pisztolypárbaj Lőrinczy és Moni Gyula között a folyó hó 21-én délelőtt folyt le a zilahi honvéd lövöldében. A Moni Gyula segédei Bölöni Sándor ügyvéd és dr. Ajtai Endre voltak, Lőrinczy segédei pedig Bay Ferencz főszolgabíró és Szentiványi István. 25 lépésről, 5 lépés advance-szal és egyszeri golyóváltással, minden sebesülés nélkül folyt le a párbaj, mely után az ellenfelek kibékültek. A Moni részéről dr. Berger János főorvos, Lőrinczy részéről dr. Mariska Ödön orvos voltak jelen a párbajnál. Mint hírlík, ezen kívül még két lovagias ügy elintézése várható.

— **Meghívó.** A zilahi kereskedő ifjuság 1902. évi január hó 4-én Zilahon, a városi Vigadó disztermében, részben a nöegylet és részben a kereskedő tanonciskola javára zárt-körű táncvigalmat rendez.

— **Locomobil kezelői tanfolyam.** A kolozsvári m. kir. állami ipari szakiskolán 1902. január hó elején locomobil és eséplő-gép kezelői tanfolyam kezdődik, körülbelöl 3 havi időtartammal. Az előadások hétköznapi este és vasárnap délelőtt tartatnak. Rendes hallgatókúl felvétetnek 18-ik életévet betöltött szakiparosok, kik magyarul irni, olvasni tudnak s jó erkölcsi bizonyítványt tudnak felmutatni. Tandíj 10 korona. A tanfolyam végétével kiegészítő vizsgák tartatnak. Jelentkezők a szakiskola igazgatóságánál bővebb felvilágosítást is nyerhetnek.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) Vöröshermag. Feltűnően gyenge kinálat mellett az érdeklődés különösen a helyi piacon rendkívül élénk volt és egy 400 métermázsányi tétel alárendelt rosszul rostált banáti áru 98 koronán kelt el 100 kilónként állomáson átvéve. Igazán szép minőségű áru már alig kínáltatik, ama csekély mennyiség, a mi még piacra kerül 112 koronáért 100 kilónként szívesen fizetetik. Lucernamag. Francia és Olaszországból további áremelkedés jeleztetik. Magyar lucernából alig emlitésre méltó mennyiségek kínáltattak, melyekért a tulajdonosok ma már 100—110 koronát kérnek és ezen árak áru hiányában meg is adhattak. Répamag. Külföldről szilárd irányzat jeleztetik, az árak tartják magukat. Muharmag, búkköny továbbra is kerestetnek és árban emelkednek. Baltacim egyáltalán nem kínálatott. Jegyzések 50 kilónként Budapesten érte: Vöröshermag 46—54 korona. Lucerna 45—50 korona. Muharmag 8 korona. Tavasi búkköny 8 korona. Baltacim 16 korona.

— **23-ik évfolyamába lép** az új esztendőben az „Ellenzék“ című politikai napilap, mely az erdélyi részekben ma is a legjobban van elterjedve s mint az erdély-részi érdekek hatalmas védője, a magyar társadalom minden rétegében legszívesebben olvassák. Főszerkesztője még mindig Bartha Miklós, a kit jelenleg az ország első publicistájának tartanak. Ha van magyar lap, mely a támogatást megérdemli, ugy az az „Ellenzék“, melynek előfizetési ára három óra 8 korona. Az előfizetési díjat a következő címre kell megküldeni: „Ellenzék“ kiadóhivatala Kolozsvár.

— **Birtokrendezések** cim alatt Krisztinkovich Ede földmivlésügyi miniszteri osztálytanácsos tollából nagyérdekű közgazdasági munka jelent meg a Pallas irodalmi részvénytársaság kiadásában. A 118 oldalra terjedő s két térképmelléklettel ellátott könyv arról a tanulmányutról számol be, melyet szerző, a földmivlésügyi miniszter megbízásából ez év őszén az osztrák, bajor, württembergi és badeni birtokrendezések ismertetése céljából végzett. Az érdekes jelentés részletes vázlatot nyújt a nemsokára munkába veendő új tagosítási törvény alapvonalaihoz is, kifejtvén, hogy a birtokrendezési eljárást a magyar kisbirtokos-osztály talpraállítására érdekében nálunk is egyszerűsíteni kell. Az ország gazdaközönsége nagy érdeklődéssel fogadhatja Krisztinkovich újabb művét, melylyel ezuttal a hazai birtokrendezések ügyének tett igen hasznos szolgálatot. A függetlenül csatolt színes nyomású tagosítási térképek egy közeli osztrák község határának rendezés előtti és utáni állapotát s a birtokrendezések szembetűnő hasznát illusztrálják. A diszesen kiállított munka ára egy korona.

— **Ragályos betegségek.** Folyó évi december hó 22-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmivlésügyi Ertesítőben“ az állategészségügyi kimutatás Szilágyvármegyéről következő hivatalos adatokat közli: Sertésvesz: Mosóbánya 1 udvar. Ér-Gírólt 3 udvar, Dabjon 1 t.

Irodalom.

— **Széll Kálmán, mint író.** A Könyv címen érdekes és változatos tartalmu új lap jelent meg, a mely az irodalom eseményeiről, különösen pedig a magyar könyvpiacnak nagyobb elterjedésére számított jelentékenyebb újdonságairól kívánja az olvasót tájékoztatni. A lap első számában olvasósok a következők hirt: A miniszterelnök nem sokára új alakban szándékozik mutatkozni Magyarországon előtt. Volt már pénzügyminiszter, most belügyminiszter és miniszterelnök; ismerjük mint

államfiérfit, mint pártvezért, mint szónokot, — most megfogják ismerni mint író. A miniszterelnök olyasmire vállalkozott, mit egyetlen elődje sem kísértett meg soha: politikai korszoruihoz az az élettrajzról és essaysta babérját fízi. Megírja Deák Ferencz élettrajzát a Magyar Remekírók nagy nemzeti vállalat számára. Deák életének megírására senki sem hivatottabb, nála, a ki Deák politikájának követője ma is, pártjának oszlopa volt, keresztleányának férje; a kinél Deák utolsó éveit is töltötte. Érdeklődéssel, kíváncsisággal nézünk az élettrajz elé, mely bizonyára díszére fog válni a Magyar Remekíróknak és a magyar politikai irodalomnak. A Könyv című lapot mindenki ingyen megkaphatja, a ki a kiadóhivataltól (IV., Egyetem-utca 4.) egy levelezőlapon kéri.

— **Általános könyvtárjegyzék** címmel a Lampel-Wodianer-féle udv. könyvkereskedés a magyar nemzeti irodalom újabb és jelesebb termékeiről szakok szerint rendezett, részletes jegyzéket adott ki. A jegyzék főbb csoportjai a következők: Disművek, Remekírók. Költemények, Regények és elbeszélések, Adomák, Színművek, Bölcsészet, Történelem, Gazdaságtan, Orvostudomány, Nyelvtudomány, Zene, Ifjúsági irodalom, Sport, Gyűjteményvállalatok stb. A részletes árjegyzéket, amely a karácsonyi könyvvásárlóknak teljes tájékoztatást nyújt, valamint a cég nagyszabású vállalatának a Remekírók Képes. Könyvtárának az írók areképével díszített részletes prospektusát a cég kívánatra bárkinek ingyen megküldi.

— **Ingyen karácsonyi ajándék!** Hát ez bizony egy kissé furesán hangzik a mai pénzhiányos világban. Pedig igaz! A »Pesti Napló«, Magyarország e legrégibb és legelőkelőbb napilapja kedveskedik vele előfizetőinek. Alí pedig ez az ajándék egy érdekes kötései és gyönyörű diszműből, a »Költők Albuma«-ból, amely közel félszáz költő műveiből közöl válogatott szemelvényeket, költészetünk gyöngyeit, lelki gyönyörűségét minden művelt magyar embernek. A diszmű, mely először a Lampel Róbert cs. és kir. udvari könyvkereskedésének kiadásában (56 korona bolti áron) jelent meg s amelyet dr. Radó Antal, a Kisfaludi-Társaság tagja szerkesztett, a »Pesti Napló« ez új kiadásában a tavalyi Himfy Albumnál jóval nagyobb formában, gazdagabb illusztrálva és rendkívül díszes, és jelentékeny bővített kiadásban fog megjelenni. A Költők Albumát a Pesti Napló új kvartkiadásában minden állandó előfizető karácsonyi ajándékuul megkapja, És megkapja díjtalanul az is, aki ez év bármely napjától egy félévre megszakiítás nélkül fizet elő a »Pesti Napló«-ra.

— **A Magyarság,** melynek főszerkesztője Györfly Gyula orsz. képviselő s felelős szerkesztője Benedek Elek, nem csupán azért érdemli meg a támogatást, mert a legelősbő napilap, de azért is, hogy párt- és felekezeti politikától függetlenül szolgálja a magyar faj erősítését, az igazi nemzeti politikát. A Magyarság vezér- és tárca-cikkeit a legjelesebb publicisták és írók írják. Benedek Elek csak ebbe a lapba írja közkedvelt tárcáit s kivüle rendes cikk és tárcáirók: Bedő Albert, Jancsó Benedek, Gaal Mózes, Jakab Ödön, Lengyel Laura, Földes Géza, K. Simó Ferencz, stb. stb. A Magyarság a magyar családok igazi lapja: kerül a léhaságot, családi és magánügyek bolygatását: csak közérdekű dologról vesz tudomást. A minden nap délután 8—16 oldalon megjelenő lap előfizetési ára egész évre 14 korona. Kiadóhivatal: Budapest, Szentkirályi-utca 28.

— **A Divat Szalon,** ez a kintnő, valóban páratlan divat- és szépirodalmi lap, mely egy évtized óta nagy és fényes olvasó közönséget hódított magának reklám nélkül tisztán csak azzal, hogy egy értékes tartalmával, mint elegáns kiállításával fölülmulja a többi divatlapokat, az új évbén igen érdekes meglepetésre készül. Kintnő szépirodalmi lapjában, melyet a magyar irodalmi színe-javának támogatásával Szabóné Nogáll Janka szerkeszt, sorra fogja közölni azoknak az érdemes hölgyeknek ak areképeit, kik vidéki városban laknak és a szeretet s a jótékonyaság nemes munkáját eddig csak kisebb kör által méltányolva végezték. Az areképek mellett természetesen az illető urnó élettrajzát is bemutatja. Hogy tehát ugy areképeket, mint élettrajzi adatokat biztos kezekből kaphasson, az előkelő vidéki lapok után kérdést intéz a jótékony hölgyek ismerőseihöz és tisztelőihez: küldjék be kiadóhivatalába (Budapest, Eszku-tér 5. sz.) azoknak az érdemes hölgyeknek areképeit és élettrajzát, kik vidéken működnek. Minthogy pedig a Divat Szalon ez újabb terve szerint mintegy helyi érdekűvé is válik a mi városunk, vármegyénkre nézve is, kétszeres szeretettel ajánljuk ezt a kintnő divatlapot t. olvasóink figyelmébe. Teljesen nélkülözhetetlen családi lap ez, mely még egy oldalról munkálkodásra oktat, takarékosagra tanít s ilyen elvek mellett világosít fel a divat legfontosabb kérdéseiről, más oldalról ez olyan teljes, bótartalmi és érdekes szépirodalmi lapot nyújt, mely nem mellékleit, hanem teljes és értékes, mint a legjobb heti közlöny. A Divat Szalon mellékletei: ingyen gyermek-divatlap, szabás iv, stb. Karácsonyra pedig egy hatalmas könyvet adott ki Házi Kincsek címmel, melyben benne van minden, a mit aszszonynak tudni kell s melyet előfizetőinek 1 kor. 20 fillérért küld bérmentvé. A Divat Szalon előfizetési ára továbbra is a régi marad. Egész évre: 12 korona, félévre 6 korona ¼, évre 3 korona.

— **Egyetértés.** Harminechatodik évfolyamát kezdi e lap az 1902-ik évbén. E nagy idő bizonyítja, hogy fennállása a nemzet érdekében áll. Legnagyobb, legtartalmasabb s igazán nemzeti lapnak ismerte el a művelt magyar olvasóközönség. Iránya a jövőre is változatlan marad. Független minden párttól. Nem egyik, vagy másik partnak, hanem az egész nemzetnek gondolkozását tolmácsolja. Szabadelvű, erős magyar s az ország függetlenségére törekvő. Ausztriával szemben az önálló és történelmi nagy Magyarországot törekszik visszavívni. Osztrályérdeket nem ismer s a felekezetiességet üldözi. A gazdaközönség érdekeit s a nemzeti ipart és kereskedelmet egyaránt védelmezi. Tárgyilagos és igazságos. De mást, mint magyar érdeket nem ismer. Egyetlen lap, a mely az országgyűlés tárgyalásait igazán és kimerítően közli. A közgazdasági kérdéseket bőven és elfogulatlanul tárgyalja. A hírszolgálatban pontos, gazdag és tisztességes. Szépirodalmi tartalma páratlan. Itt jelennek meg a tiszta magyarság legnagyobb írójának Eötvös Károlynak remek művei. Most kezdi meg a »Nazarénusok« című nagy művét. A mult század negyvenes éveinek korrajza lesz ez. Oly mű, mely gyönyörrel és bámulattal tölt el mindenkit s melynek pártját a külföldi irodalom se ismeri. Aztán jön a Balaton körüli utazás folytatása, továbbá gróf Károlyi Gábor titkos följegyzései s a Bakony erdeje. Korszakos művek mind. Az új év alkalmából jobb lapot nem ajánlhatunk a közönségnek, mint az Egyetértést, melynek kiadóhivatala (Budapest, IV. ker., Papnövelde-

utca 8.) szívesen küld mutatványszámot minden kinek, a ki ily kérelemmel hozzá fordul. Az Egyetértés előfizetési ára 1 hónapra 3 korona 60 fillér, negyedévre 10 korona.

— **A „Kert“,** a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap 24-ik száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. — Gyümölcsészet. — Disz-kertészet. — Tárca. — Méhészet. — Közelről és távolról. — Elődsdiek. — Gyógy- és iparnövények. — Világszemle. — Hírek. — Apró szakközlemények. — Szerkesztői üzenetek. — Fametszetek. — A „Kert“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33. szám alatt van.

Levél a közönséghez.

Ezelőtt öt esztendővel szerkesztőnk jótékonycéla fogadott valakivel, hogy egy eszen-deig minden héten új előfizetési fölhlívast ír a Kakas Mártonba.

A fogadást fényesen megnyerte, de egy kellemetlen következménye mégis lett: a közönség annyira hozzá szokott ezekhez az előfizetési fölhlívasokhoz, hogy az egy év leforgása után is követelte, sőt százával küldték be a mintát, a mire mi többé-kevésbbé sikerült fölhlívasokat gyártotunk.

Ezeknek a fölhlívasoknak az volt mindig a lényegük, hogy minden megváltozhatik, de a Kakas Márton előfizetési ára még akkor is 8 korona marad, mikor a kihült földön az utolsó eszkimó az utolsó darab főkát az utolsó Kakas Mártonba pakolja, mivel több napi vadászatra akar kirándulni.

Fájdalom, az eszkimónak nem lesz meg ez az öröme, mert bár a föld még oly távol áll a kihüléstől, mint a rendőrség attól, hogy Kecske-méhtyt megfogja: előfizetési áruk már a jövő 1902-iki évbén emelkedik nyoleről tizenkettőre, tudnillik tizenkét koronára.

Ezt az emelést először is becsületünk parancsolta, mert bel és külföldi vicelaptársunktól folyton annak a gyanusításnak voltunk kitéve, hogy lopjuk a papírost, a festéket, a képeket és hogy nagy szubvenciót kapunk a soproni és és kis-celli takarékpénztáraktól, különben nem adhatnók a lapot egy évre 8 koronáért.

Eljárásunkat igazolja az átlatan is, mert ha a daru magasra repül és szépen szól, hogy szölhajna szépen a Kakas, mikor előfizetési ára oly alacsonyan repül?

De eljárásunkat igazolják különböző tekintélyek is, a kiktől megkérdeztük a dolgot. Így Santos-Dumont a kiváló léghajós ezt írja nekünk:

»Légi utaimban egy bántott szerfelet, az, hogy én onnan felülről a föld minden szépségében gyönyörködtem, csak a Kakas Márton előfizetési árát nem tudtam soha, még a legerősebb tengerészlátcsővel se fölfedezni: az alacsony.«

Kecske-méthy Győző, az ismert utazó ezt táviratozza nekünk: »Hogyan? Én el tudok emelni habozás nélkül 300,000 forintot és önök hahoznak emelni az előfizetési árát?«

Hivatkozhatnánk (de nem tesszük) Machiavellire, az ismert állambölcészre, a ki azt állította egyik efeledett munkájában, hogy csak a számár ember konzekvens. Félremagyarázott elmebeli tehetségünk helyreigazítása céljából kell tehát szót, vagyis előfizetési árát emelnünk.

Faragó József, az ismert erőművész végezte a produkciót, nagyszámu, de válogatott közönség jelenlétben. E társaságot így jellemezte az amerikai Life egyik áttutazó szerkesztője: A társaság nem volt vegyes, de a fölvgatót igen. (Mert tudni kell, hogy látva a meleg fogadtatást, hideg bütfével szolgáltunk.)

De elég volt a komoly szöből. Térjünk át az előfizetésre. A Kakas Márton előfizetési ára: negyedévre 3 korona, félévre 6 korona, egész évre 12 korona. Tisztelettel; a Kakas Márton szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VIII., Rök Szilárd-utca 4. sz.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Hirdetések.

8838—1901. tkvi szám.

Hirdetmény.

D o m o s z l ó község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakittatott és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyeshitásával kapcsolatosan fogاناتosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §§-ai alapján, ide érteve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kerestüket hat hónap alatt, vagyis 1902. évi június hó 30. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynék, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2) Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide érteve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásaikat hat hónap alatt, vagyis 1902. évi június hó 30-ik napjának bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3) Hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönbén azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ide érteve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzéseket sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt, vagyis 1902. évi június hó 30-ik napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből kifolyólag származó bárminemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes utánj és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hiteltelítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. járásbíróság, mint tkvi hatósághoz. Sz.-Somlyón, 1901. december 3-án.

Mile Mihály,

kir. ítélőtábla bíró.

2—3

945—1901. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Aiulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a margittai kir. járásbíróságnak 1901. évi V. 362/1. sz. végzése folytán Bölöni Sándor szilágy-somlyói ügyvéd által képviselt Kémer község felperes részére Stern Móricz széplaki lakos alperes ellen 78 kor. 39 fillér tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1500 koronára becsült ingóságokra a margittai kir. járásbíróság 1901. évi S. p. 362/7. számu végzésével az árverés elrendeltétvén, annak a korábbi, vagy felülfoglalatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Széplak községházánál leendő megtartása határidőül 1902. évi január hó 8. napján délelőtti ½10 órája kitűzetik, a mikor a bíróilag lefoglalt 5 darab széplaki takarékpénztári és 5 darab szilágy-somlyói Közgazdasági bank részvény a legtöbbet ígérőnek kézpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfog-nak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő, a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Margittán, 1901. évi december hó 16. napján.

TATAY ISTVÁN,

kir. bírósági végrehajtó.

Országos vásár Margittán. (Biharmegye.) 1902. évi január 8-án és 9-én baromvásár. 1902. évi január hó 10-én kirakóvásár.

2—3

Hetven hektoliter

kémeri

idei fejér bor

eladó Szilágy-Somlyón Bölöni Sándornál.

Eladó birtok.

Perecsenben, a Mike István-féle 300 holdas birtok, kedvező fizetési feltételek mellett, örök áron eladó.

Ugyanott 50 szekér takarmányrépa is eladó. 2—2

Értekezhetni Perecsenben toplitzai Drágossy József tulajdonossal.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriási tövisű, igen gyorsan fejlődő sövény-növény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítási és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ara 6 frt.

Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család a hol annak tartalmát hasznára ne fordítanak, városon, falun, pusztán, gazdag, vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdeklődés áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím:

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor, Nagy-Kágya, u. p Székelyhid. 10—20

Acetylenvilágítási

telepeknek berendezését, saját szabadalmi szerinti kivitelben, jótállás mellett, úgy a biztos működésért, valamint szolid kivitelben és jutányos áron elvállaltatnak.

Klemm és Novák

acetylen világítási készülékek gyára és fémszöntőde

Kolozsvárt. Pályaudvar. Telefon 335.

Prospektusok, elismerőlevelek, úgy költségvetések kívánatra bérmentve küldetnek.

Mindenemű fémszöntődei munkák elkészítésére, egymint: cégtáblák, víz-, gáz- és gőzfelszerelési tárgyak, perselyek stb. saját, avagy beküldött minta, vagy rajz után, szolid kivitelben és jutányos áron elvállaltatnak.

Peronospora fecskendők (Vermorel), elismert legjobb szerkezetűek, legszolidabb kivitelben kaphatók.

Prima Calc. Carbiddból nagy raktár.

A világítási telepek berendezésében jártas, ügyes és szolid képviselők kerestetnek. 13—

(Védjegy.)

F E R E N C Z

pálinka (sósorszesz)

Vértess gyógyyszerész-féle

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenek előtt legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyurumódszerre (massa-ge.) Kítőnő sikerrel használtaik közsvény, esuz, meghűlések ellen, benu-lások, ficamoknál, gyula-dás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, va-lamint a száj tisztítására; belsőleg gyomorgöres, rosszullet, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadá-szoknak, turistáknak, levélhordóknak s általán so-kat gyalogolóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjeggyel. Egy üveg 30 fillér, 1 és 2 korona. — Kapható fűszerkereskedésekben s általában ott, hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók.

Szilágy-Somlyón: Dull és Zilahy, Frankovits Ignác, Grösz Lőrincz, Rosenberger Armin, Rosen-berger Samu és Verécei Lajos uraknál. — Zilahon: Bikfalvi Testvérek, Dózsa Sándor, Jakabffy Izsák, Kovács László, Materny János, Takáts Elek és Terge Józsefnél, valamint közvetlen 8—50

Vértess L. Sas-gyógysz. Lugoson.

Árverési hirdetmény.

Hevesi József végrehajtónak Stern Mór végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 575 korona 92 fillér tőke, ennek 1899. évi február hó 26-ik napjától járó 5 % kamata, 153 korona 80 fillér perbeli és végrehajtási, valamint jelenlegi 60 korona és a még felmerülő költségek kielégítése vé-gett a szilágy-somlyói kir. járásbíró-ság terü-letén levő s o m m á l y i 62. sztkjvben A. 184. hrsz. ingatlan 232 koronában, — a 9. hrszámú ingatlan 49 koronában, — a 444. sztkjvben A. 1958. hrsz. ingatlan 531 koronában, — a 280. sztkjvben A. 1 alatt irt ingatlanok és pedig a 691. hrsz. ingatlan 18 koronában, — a 48. sztkj. hrsz. ingatlan 40 koronában, — az 553. hrsz. in-gatlan 42 koronában, — a 654. hrsz. ingat-lan 207 koronában, — a 464. sztkjvben A. 1 alatt irt ingatlanok és pedig a 820. hrsz. ingatlan bekebelezett (1500 frt) 3000 korona szőlőfelujtási kölesön épségben tartása mel-lett 8 koronában, — a 823. hrsz. ingatlan 18 koronában ezenel meghatározott kikiáltási árban elárvereztetnek.

Az árverés megtartására határidejéül 1902. évi márczius hó 7-ik napjának d. e. 10 órája Sommaly község-házához tüze-tik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak a kiki-áltási ár 10 %-át készpénzben, vagy óvadék-épes értékpapirban a kiküldött kezéhez le-tenni.

A többi árverési feltételek ezen kir. já-rásbíró-ság tkvi hatóságánál és Sommaly község-házánál a hivatalos órák alatt megte-kinthetők.

Kir. járásbíró-ság mint tkvi hatóság. Szilágy-Somlyó, 1901. szeptember hó 25-én.

EBNETH, kir. aljárásbíró.

Csakis legújabb divatu cikkek.

BITTÓ REZSŐ

elsőrendű uridivat, kalap, cipők és fehérnemű különlegességek üzlete KOLOZSVÁR, Mátyás-királytér 12.

Ajánlja dus választékban raktáron lévő cikkeit, u. m.: Ingek, a legjobb francia szabás szerint, gallérok kézelők, zsebkendők, lábra-valók, harisnyák, valamint valódi Jäger-féle alsó ruhák.

Legdivatosabb nyakkendők, mindennemű keztyűk, esőernyők, sárceipők, sétatobok, utazó cikkek, kocsitakarók és utazó plaidek, legfinomabb szappanok, illat- és pipereszerek.

Belföldi, angol és olasz kalapok, cylinderek és legjobb sza-básu, kézzel varrott cipők, elsőrendű budapesti cipésmestertől.

Vadász, kerékpár és sportcikkek.

Szolid kiszolgálás! Szabott ár!

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

4—10

Csakis legújabb divatu cikkek.

Ritka alkalom

kiváló magyar műveknek rendkívül leszá-lított áron való beszerzésére!

Ráth Mór

köztudomás szerint több mint négy év-tizeden át száz és száz oly művel gazda-gitotta irodalmunkat, melyekről a jó öreg Toldy Ferencz irodalmi kéziköny-vében azt írja, hogy azok

irodalomtörténetünk legfényesebb lapjain vannak megörökítve!

A kiadót az aggkor árnyai nyuga-lomra és arra intik, hogy kiadói tevékeny-ségét immár az elkerülhetlen actualis és folytatódólagos művekre szorítsa. Elhatá-rozta tehát kiadásai készleteinek tetemes és többnyire valóban elévültlen becsü részét tetemesen leszállított árban ajánlani fel a művelt könyvbarátoknak, kulturális, nép- és más nyilvános könyv-táraknak, kaszinóknak, önképzőköröknek, stb. Ezen művek jegyzéke, mely a mai irodalmi tulproduktió és hajszá áramla-tában is méltó a könyvbarátok figyel-mére, és mely számos ünnepi ajándé-kokra alkalmas értékes műveket — első kiadásokban és oly fényes díszítések-ben, a minők a könyvpiacra soha sem

jutottak — is tartalmaz, komoly reflek-tánsoknak bérmentve rendelkezésére áll.

Ez alkalommal ajánlom a közönség pártfogásába

könyvkereskedésemet,

is, melyet 1857-ben az abszolutizmus leg-sötétebb germanizáló éveiben annyi ve-szély és üldözés között, mint magyar nyelvű, de világirodalmi üzletet alapi-tottam. Ezen üzletem állandó szállítója a nagy concurságos központi és számos vi-déki könyvtárnak, és az ország minden osztályu intelligenciájának jóakarátával, bizalmával, sőt barátságával folyton di-csekedhetik. Sok évi szívélyes viszony Páris, London, Róma, Németország, úgy fővárosunk legelőkelőbb kiadóival, képessé teszi könyvkereskedésemet a mai nagy concurentiával is megküzdenni, ide értve a bel- és külföldi antiquariásokat is, ilykép jó lélekkel biztosíthatom a t. közönséget, hogy minden irodalmi meg-bizás a legszolidabban, legjutányosab-ban és a legszigorubb lelkiismeretessé-gel intéztetik el! 2—3

Ráth Mór, Budapest, Haas-palota.

Fontos sérvbajosoknak.

A legújabb javított es. és kir. szabadalmazott Pollitzer-féle gummi-sérvkötő a leghiresebb orvosi tekintélyek által ez időben a legjobbnak ismertetett el. — Nem csuszik le a testről és nem okoz semmi-nemű kellemetlen nyomást, úgy éjjel, mint nappal hordható. Miután a sérvbajos orvosilag megvizsgáltatott, a Peloták a sérvhez idomíttatnak és a sérv-kötő biztonsági övvel lesz el-látva, amely a testről való le-cusuzást megakadályozza.

Ára: egyoldalunak 7-től 10-frtig, kétoldalunak 10-től 16 frtig.

Sérvkötőnél keretük megrendelésnél a test bősége, azonkívül hogy a sérv jobb, bal, vagy mind a két oldalon van. — Megrendeléseket a legnagyobb titoktartás mellett eszközöl:

POLLITZER MÓR és FIA

es. és kir. szabadalmazott kötszereszek

BUDAPEST, V., Deák Ferencz-utca 10.

Alapítottatott 1854-ben.

15—

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntette.

Orvosi tekintélyek általi kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású közsvény, esuz, reuma ischiás, stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb közsvény és esuzfájdalmak is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszűntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb 2 korona 40 fillér.

Szegfü crème szeplő, májfolt, mitesser s az arc és kéz-bőr min-dennemű tisztáltóságai ellen. Főúri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

Szegfü powder a tein-nek üdeséget s finomságot köleső-nöz. — Fehér, rózsaszín s crème színben. Egy dohoz 1 korona.

Szegfü fogpor a fognak s foghus ép-ségben tartására. A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy dohoz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

Szegfü szappan a legfinomabb tolett szappan, kiváló kelle-mes illattal. Egy darab 80 fillér.

Haj-elixir a haj hullás, kopaszodás, fej-korpa hajkikopás biztos meg-gátlására szolgál Egy üveg 3 korona.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész Sátorajaujhely.

Főraktárak Budapesten, Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12. és az Egger-féle »Nádor gyógyszerárakban, Váci-körut 17.

Kapható Zilahon: Breuer Zsigmond és Unger Gusztáv, — Tasnádon: Dulka Elek gyógyszer-rész uraknál. 7—26